
Øyet – et helsevindu

DOKTORAVHANDLINGER

DRAGANA DROBNJAK NES

gagid100@hotmail.com

Måling av netthinnens blodkar og synsnervens diameter tidlig i livet kan forutsi utvikling av øyesykdommer og systemisk sykdom senere.

Foto: Øystein H. Horgmo,
Universitetet i Oslo

Karforandringer som følge av systemiske sykdommer avspeiler seg i øyet og kan avleses på netthinnen ved hjelp av fundusfotografering. I mitt doktorgradsprosjekt undersøkte jeg om forandringer i netthinnens blodkardiameter, sammen med blodtrykk, kroppsmasseindeks, alder, kjønn, kolesterolnivå og familiær disposisjon for sykdom, kan forutsi utvikling av høyt blodtrykk, hjerneslag, hjerte- og karsykdom og diabetes mellitus. Mine undersøkelser var en del av en større observasjonsstudie der man har fulgt 970 mennesker i 15 år.

Det var en sammenheng mellom tynnere netthinnearterier og tykkere netthinnevener og risikofaktorer for hjerte- og karsykdom, men ingen sammenheng mellom netthinnens blodkardiameter og dødelighet. Hos deltagere med diabetes var det en sammenheng mellom netthinnens blodkardiameter og retinopati. Jeg undersøkte også arvelighet av papillkarakteristika i et utvalg av 55 par eneggede tvillinger og 50 par toeggede tvillinger og fant at 77 % av variasjonen av vertikal disk-diameter er arvelig, 70 % av variasjonen i vertikal kopp-diameter er arvelig og at 66 % av variasjonen i kopp/disk-diameter er arvelig.

I fremtiden vil vi kanskje allerede hos nyfødte kunne forutsi øyesykdommer, hjertekarsykdommer og diabetes.

Disputas

Dragana Drobnjak Nes disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Oslo 29.8.2017. Tittelen på avhandlingen er *Retinal Vessel Diameters in relation to Clinical Parameters, Cardiovascular Disease, Retinopathy and Mortality in a Population-Based Cohort of Adults and Heritability of Optic Disc Dimensions in Adult Twins*.

Publisert: 12. desember 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0895

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juli 2026.